

ks. Michał Drożdż

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

TROSKA O LUDZKIE OBLCZE MEDIÓW – OD REDAKCJI

W czasie III sesji soborowej 4 grudnia 1963 roku ojciec święty Paweł VI wraz z ojcami soborowymi podpisał Dekret o środkach społecznego przekazywania myśli *Inter mirifica*. Od tamtego czasu minęło 50 lat, kiedy Kościół w tym dokumencie soborowym nie tylko dostrzegł i docenił wartość mediów jako godnych podziwu narzędzi komunikowania się ludzi, ale pokazał także nowe drogi ewangelizacji przy pomocy środków społecznego przekazu i komunikowania myśli. Dlatego tematem wiodącym dziewiątego numeru naszego czasopisma „Studia Socialia Cracoviensia” jest *Spoleczeństwo medialne*. Analizy zawarte w kolejnym numerze naszego pisma są owocem naukowej refleksji nad tym ogromnym dziedzictwem relacji Kościoła do mediów, dziedzictwem zainspirowanym na nowo przez dekret soborowy *Inter mirifica*.

Dekret Soboru Watykańskiego II *Inter mirifica* zapoczątkował rozwijane później przez Kościół pozytywne patrzenie na świat mediów i jego troskę o ludzkie oblicze mediów. Jest to także zadanie dla uniwersytetów i ośrodków badawczych, pokazujących stan i perspektywy rozwoju społeczeństwa medialnego. Media są bowiem przestrzenią życia współczesnego społeczeństwa w jego wielorakich wymiarach i płaszczyznach, przede wszystkim w kontekście kondycji i rozwoju współczesnej rodziny. Mediów nie można traktować jako rzeczywistości obcej, ponieważ wszyscy jesteśmy w różnym stopniu i charakterze włączeni w świat mediów. Świat mediów jest bez wątpienia światem człowieka oraz integralną częścią współczesnej kultury. Historia i współczesność kultury pokazują, że nie może istnieć integralna, w pełni ludzka kultura bez odpowiedniego etosu, odpowiadającego prawdzie o człowieku i porządku aksjologiczno-moralnym. Stąd też wynika podstawowe wyzwanie i zadanie, by etos mediów był zintegrowany z etosem ludzkiego życia albo przynajmniej pozytywnego świata wartości nie niszczą. Analizy zawarte w prezentowanym numerze podejmują to zadanie badania procesów kształtujących społeczeństwo medialne, ze szczególnym uwzględnieniem wymiaru aksjologicznego tych procesów.

We wszelkich ocenach stanu i rozwoju społeczeństwa medialnego trzeba zachować krytyczne spojrzenie. Należy się strzec generalizujących tez, a nierzadko również sloganowych haseł, przypisujących mediom wszelkie możliwe zło, ale także nie można

się bezkrytycznie zachwycać nowymi możliwościami technologii medialnych i skutecznością ich oddziaływania na człowieka bez uwzględnienia ich negatywnych skutków i dysfunkcji. Media wpływają znacząco na kształt społeczeństwa, które można określić w dobie rozwoju cywilizacji informacyjnej jako „społeczeństwo medialne”.

Zadaniem naszego czasopisma „*Studia Socialia Cracoviensia*” jest prezentować rzetelne naukowe badania szeroko rozumianych problemów i zjawisk współczesnego społeczeństwa medialnego. Prezentacja tych badań ma na celu nie tylko upowszechnianie owoców badań naukowych, wymianę doświadczeń i wzorców badawczych; ma także cele praktyczne. Ambicją redakcji i autorów artykułów jest odkrywanie pozytywnych trendów społecznych i inspirowanie praktyki medialnej, praktyki pracy socjalnej czy praktyki życia rodzinnego pozytywnymi wartościami i ideami służącymi dobru człowieka i społeczeństwa. Ta inspiracja czerpie z bogatego dziedzictwa myśli i działań bł. Jana Pawła II. W takim duchu troski o człowieka we współczesnym społeczeństwie medialnym należy odczytać jego ostatnie przesłanie z listu apostołskiego *Szybki rozwój*: „nie lękajcie się nowych technologii! Są one «pośród niezwykłych wynalazków» (*Inter mirifica*, 1), które Bóg dał nam do dyspozycji, abyśmy mogli odkrywać prawdę, korzystać z niej i ją przekazywać, również prawdę o naszej godności i o naszym przeznaczeniu”¹. Te słowa można traktować jako duchowy testament, który pozostawił Jan Paweł II, szczególnie ważny w czasie rozwoju społeczeństwa medialnego. Jan Paweł II fascynował media swoją osobą. Jego głębokie umiłowanie prawdy, ewangeliczna prostota stały się źródłem szacunku, jaki zdobył w świecie mediów. Nie tracił tego szacunku i nie przestawał być autorytetem nawet wtedy, kiedy nie szczędził krytyki pod adresem mediów, jeśli sprzeniewierzały się prawdzie, dobrem obyczajom i godziły w podstawowe wartości ogólnoludzkie. Zawsze jednak zachęcał dziennikarzy do wsłuchiwania się w problemy człowieka i do obrony jego praw, do bycia rzecznikami spraw ludzkich, przekazywania prawdy o człowieku i jego godności.

Mamy nadzieję, że prezentowane w tym numerze artykuły poszerzą horyzonty wiedzy naszych czytelników i przyczynią się także do twórczego dialogu we współczesnym społeczeństwie medialnym na fundamencie uniwersalnych wartości, służących dobru człowieka i społeczności.

redaktor naczelny
ks. Michał Drożdż

¹ Jan Paweł II, List apostołski *Szybki rozwój*, 14.